

Pan František Rakušan se narodil ve Sněhově v roce 1931. Během svého spokojeného a klidného dětství ještě netušil, že se jeho obec za pár let ocitne těsně na hranici Protektorátu Čechy a Morava. Svým novým „árijským kamarádům“ se raději vyhýbal.

Tady na Malý Skále byly ubytovaný Hitlerjugend, jo a tady po lesích a potom, abychom se jim jako vyhýbali a přišli s nimi co nejméně do styku, aby k něčemu nedošlo. A skutečně to se nám dařilo, radši jsme to obešli, jo.

Na konci války měli od rodičů doporučeno, aby se vždy schovali v pangejtu, kdyby kolem jely německé tanky. To se naštěstí nestalo, ale zná jiný příběh z doslechu:

No a jel jeden tank, ne víc tanků, a pod Skálou, jak se odbočuje jako na Mukařov, jo tak tam, nevím, jestli to jméno je správně, ale říkalo se, že nějakaj Hujer, jo s V2, jak by ta, že trefil tank, jo a na místě že jako, že zůstal stát, žejo.

Zažil i příchod osvobozené rudé armády, který byl velice poklidný.

Ale jinak tady na vesnici, to bylo 8., prošli jako ruská jednotka, ale to byla pěší, a potom na koních, žejo. No a tady chvíli jako na návsi, tam si odpočívali, jo a některý s koňma tady byli do rána a ráno odjeli, žejo, a to bylo všecko.

V nedalekém Rychnově se byl těsně po válce podívat do bývalého německého lágru, kde nacisté věznili válečné zajatce. Objevil tam vzkazy vězňů...

Jo, to byly krví, no.

Jo, to byly dřevěný lágr, že jo. No a to tam bylo takhle jako na těch prknech napsaný, že.

Po základní škole nastoupil na střední školu uměleckoprůmyslovou v Jablonci na Horním náměstí, tehdy Rudém. Nakolik „rudé“ skutečně bylo, se mohl přesvědčit přímo během vyučování.

Byli jsme ve třídě a zrovna měl občanskou výchovu inženýr Rusenko, no a, najednou, poněvadž, my v té třídě, co jsme byli, bylo krásně vidět přes celý Rudý náměstí, jo, na Rudém náměstí se tam formovala v modrejch uniformách, my jsme nevěděli, co to je, žejo, to až potom teda, že to je milice. No a tak jsme se ptali, co to znamená, a právě ten inženýr Rusinko, byl náš třídní, říká: „Asi dojde k nějaký změně. Ale v tomhleto směru musíme vyčkat, nevíme, o co se jedná, zrovna já nevím, tak vy nevíte.“

Co násilný komunistický puč v roce 1948 znamenal, dnes už dobře víme. Brzy se to měl dozvědět i pan Rakušan. Poté, co školu absolvoval, nastoupil na jemnou šperkařskou práci se stříbrem, ovšem komunisté záhy všem „studovaným“ ukázali pravou socialistickou cestu budovatelského dělníka:

Přišel jako výnos, že středoškoláci a vysokoškoláci, si musí odbít dlouhodobou brigádu. Hutě nebo doly.

Tak jsem šel do královedvorskej železáren, no, no a u vysokejch pecí, byl jsem přidělenej do starý slévárny, kde se odlejšovaly různý vodovodní potrubí, a nebo různý ty kanály a všechno možný, no.

Ke šperkařské práci se naštěstí po nucené brigádě vrátil a přestoupil dokonce na práci se zlatem. Nejprve byl zaměstnaný v Praze, ovšem po svatbě i se ženou přesídlili do Jablonce nad Nisou, kde ve své práci pokračoval.

Dodnes žije velice aktivním životem a stále se zabývá myslivostí, která se stala jeho milovaným koníčkem. Se svou celoživotní zkušeností by nám rád vzkázal:

Člověk si musí i ten svůj život nebo i svoje chování sám kontrolovat a říkat si, neublížil jsem nikomu, nemohl jsem někomu pomoci? Čili v tomhleto směru ohlednost vůči lidem, vůči celý té společnosti.